

Vejledning om administrationen af bekendtgørelse nr. xx af xx. xxxx 2014 om brandvænsforanstaltninger ved afbrænding, brug af ild, lys, varmekilder mv. (afbrændingsbekendtgørelsen)

Indledning

Formålet med denne vejledning er at støtte kommunerne i administrationen af bestemmelserne i bekendtgørelse nr. xx af xx. xxxx 2014 om brandvænsforanstaltninger ved afbrænding, brug af ild, lys, varmekilder mv. (afbrændingsbekendtgørelsen), der træder i kraft den 1. januar 2015 og erstatter bekendtgørelse nr. 679 af 14. juni 2013 om brandvænsforanstaltninger ved afbrænding i det fri af halm, kvas, haveaffald og bål mv. og bekendtgørelse nr. 963 af 11. september 2009 om brug af åben ild og lys mv. Vejledningen er udarbejdet af Beredskabsstyrelsen i samarbejde med Naturstyrelsen og Miljøstyrelsen.

Bekendtgørelsen og administrationen af den tager sit udgangspunkt i de tidligere bekendtgørelser.

Det har ikke været hensigten at foretage væsentlige materielle ændringer i forhold til disse bekendtgørelser, men den nye bekendtgørelse afspejler et ønske om at gennemføre en regelforenkling og gøre bekendtgørelsestaksten mere læsevenlig og forståelig.

Alle afstandskrav er fjernet fra bekendtgørelsesteksten og fremgår i stedet for som vejledende krav, jf. bilag 1 til denne vejledning. Det er ikke hermed hensigten at slække på kravene. Ved at lægge vægt på de generelle forsigtighedsbestemmelser i stedet for specifikke afstandskrav sikres det, at behovet for forsigtighed vurderes konkret.

Sammenhængen med Miljøministeriets regler om affald, halm mv.

Det er vigtigt at gøre sig klart, at reglerne i afbrændingsbekendtgørelsen har en nær sammenhæng med visse af Miljøministeriets bekendtgørelser, specielt bekendtgørelse om affald. De nedenfor nævnte paragrafhenvvisninger henviser til den ved vejledningens udstedelse gældende bekendtgørelse nr. 1309 af 18. december 2012 om affald, herefter omtalt som affaldsbekendtgørelsen, men henvisningen i bekendtgørelsen er holdt generel, så den dækker den til enhver tid gældende affaldsbekendtgørelse. Det fremgår af affaldsbekendtgørelsens § 50, at forbrænding af forbrændingsegnet affald kun er tilladt på dertil godkendte anlæg.

I almindelighed må der således ikke afbrændes affald på ikke godkendte anlæg. Affald er i affaldsbekendtgørelsens § 2 defineret som ethvert stof eller enhver genstand, som indehaveren skiller sig af med eller agter eller er forpligtet til at skille sig af med.

Af affaldsbekendtgørelsens § 38 fremgår dog, at kommunalbestyrelsen i regulativet for husholdningsaffald, der også omfatter haveaffald, kan fastsætte bestemmelser om, at borgere og grundejere må afbrænde:

- 1) Haveaffald i perioden 1. december til 1. marts. Det gælder dog ikke for afbrænding i byzone og i sommerhusområder.
- 2) Rent, tørt træ, der er affald, på særligt indrettede bålpladser.
- 3) Haveaffald Sankt Hans aften

Det er ikke noget krav, at kommunalbestyrelsen fastsætter sådanne bestemmelser, men hvis de gør, kan kommunalbestyrelsen i regulativet for husholdningsaffald fastsætte de nærmere betingelser for disse for-

mer for afbrænding af affald, herunder eventuelle afstandskrav og krav til den maksimale mængde af affald, som må afbrændes, idet sådanne krav skal være miljømæssigt begrundede.

Af affaldsbekendtgørelsens § 46 fremgår ligeledes, at kommunalbestyrelsen i regulativet for erhvervsaffald kan fastsætte bestemmelser om, at det er tilladt for gartnerier, ansvarlige for naturplejeaktiviteter m.v. at afbrænde eget haveaffald, parkaffald og haveaffaldslignende affald på lokaliteten, hvor affaldet er frembragt.

Det er ikke noget krav, at kommunalbestyrelsen fastsætter sådanne bestemmelser, men hvis de gør, kan kommunalbestyrelsen i regulativet for erhvervsaffald fastsætte de nærmere betingelser for afbrændingen, herunder eventuelle afstandskrav og krav til den maksimale mængde af affald, som må afbrændes, idet sådanne krav skal være miljømæssigt begrundede.

For både § 38 og § 46 gælder, at fastsættelse af bestemmelser om afbrænding af haveaffald og lignende er noget, som kommunalbestyrelsen kan vælge at gøre, men de er ikke forpligtede til det, og hvis der ikke er fastsat regler, så gælder udgangspunktet om forbud mod afbrænding af affald uden for de dertil godkendte anlæg.

Det er endvidere tilladt for skovbrug at afbrænde træstød og hugstaffald i sammenhængende bevoksninger af skovtræarter på mindst 0,5 ha og mindst 20 meters bredde. I bekendtgørelse nr. 1317 af 20. november 2006 om forbud mod markafbrænding af halm mv., som ændret ved bekendtgørelse nr. 1207 af 11. oktober 2007, er hovedreglen, at afbrænding af halm eller andre lignende dele af landbrugsafgrøder ikke må finde sted på marker eller uopdyrkede arealer. Der er dog en række undtagelser, hvor afbrænding af halm er tilladt.

Afbrændingsbekendtgørelsen gælder således for de tilfælde, hvor afbrænding af affald, halm m.v. er tilladt i henhold til miljølovgivningen, og for situationer, der ikke er reguleret i disse specielle regler.

Bemærkninger til afbrændingsbekendtgørelsens enkelte bestemmelser

Kapitel 1 angiver bekendtgørelsens anvendelsesområde, og de begreber, der anvendes i bekendtgørelsen defineres.

Der er foretaget enkelte, mindre justeringer i definitionerne fra de tidligere bekendtgørelser, og definitionen af *hård vind* svarer nu til DMI's brug af begrebet.

Visse af definitionerne er forklaret ved eksempler, idet det ikke er muligt at opstille en udtømmende liste over f.eks. apparater og lign., som er omfattet af bekendtgørelsen. Dette betyder fx, at også apparater, der endnu ikke findes på markedet, vil kunne blive omfattet af bekendtgørelsen, uden at denne skal ændres.

Kapitel 2 indeholder nogle generelle forsigtighedsbestemmelser og rummer hjemlen for kommunalbestyrelsen til at nedlægge forbud eller fastsætte vilkår for alle de aktiviteter, der omfattes af bekendtgørelsen.

§ 3

Bestemmelsen vedrører enhver aktivitet, der falder inden for bekendtgørelsens rammer, dvs. uanset om der er tale om erhvervs-mæssige aktiviteter, privat afbrænding, bål, brug af bålfade, apparater, ild, lys eller varmekilder mv.

§ 4

Bestemmelsen indeholder overordnede forsigtigheds- og hensynsregler for afbrænding. Hvad der ligger i begrebet opsyn, og hvor tæt dette opsyn skal være, må vurderes konkret i hvert enkelt tilfælde

§ 5

Kommunalbestyrelsen har efter § 5 hjemmel til at forbyde eller fastsætte vilkår for alle aktiviteter, der omfattes af bekendtgørelsen, og til at fravige bekendtgørelsens konkrete bestemmelser, når det skønnes sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Kommunalbestyrelsens beslutning om at nedlægge forbud eller fastsætte vilkår skal i overensstemmelse med forvaltningsretlige regler begrundes. Der skal endvidere henvises til, at forbuddet udstedes, eller vilkårene fastsættes i henhold til § 5 i bekendtgørelse nr. xx af xx. xxxx 2014 om brandværnsforanstaltninger ved afbrænding, brug af ild, lys, varmekilder mv. Herudover bør der henvises til, at en tilsidesættelse af forbuddet/ de fastsatte vilkår kan straffes med bøde i henhold til § 17 i bekendtgørelsen.

Det er vigtigt, at kommunalbestyrelsen nøje beskriver inden for hvilket område eller hvilke områder, det udstedte forbud/vilkår er gældende (fx i det fri, i private haver eller på nærmere beskrevne offentlige områder).

Endelig bør det sikres, at forbuddet meddeles på en sådan måde, at det kommer til alle relevante personers kendskab, dvs. både kommunens egne borgere, personer med midlertidigt ophold i kommunen (fx lejere af sommerhuse og lign.) og personer, der blot har kort tids ophold i kommunen (fx personer, der i et antal timer besøger naturområder).

Forbuddet skal offentliggøres på behørig vis og bør fremgå af kommunens hjemmeside, lokalblade og evt. opslag på centrale steder i kommunen.

Som bilag 2 til denne vejledning er der medtaget et eksempel på et afbrændingsforbud.

Kapitel 3 vedrører lovlig afbrænding af affald, herunder halm, halmstakke, hugstaffald kvas og lign. fra skovbrug, samt afbrænding af bål af tørt rent træ mv., der ikke er affald. Herudover gives bestemmelser for afbrænding af siv, rør, lyng, hede- og mosetørv, hede- og mosejord. En række af disse former for afbrænding vil normalt have erhvervsmæssig karakter.

§ 6

I bestemmelsen præciseres sammenhængen med Miljøministeriets regler og de kommunale affaldsregulativer, jf. ovenfor.

Da Sankthansbål defineres som afbrænding af haveaffald, som det er tilladt at afbrænde Sankthansaften efter affaldsbekendtgørelsen, forekommer bestemmelsen systematisk bedst placeret sammen med reglerne for anden affaldsafbrænding (herunder afbrænding af haveaffald) i stedet for sammen med bål, der netop er afbrænding af andet end affald. Det bemærkes, at et Sankthansbål (som et bål) i stedet kan være omfattet af § 8, men dette forudsætter, at der anvendes tørt, rent træ, der ikke er affald.

Park- og gartneriaffald nævnes ikke længere konkret, men omfattes fortsat af bestemmelsen.

Der er fastsat tidspunkt for afslutning af en halmafbrænding, idet det erfaringsmæssigt ofte er i tidsrummet mellem solnedgang og mørkets frembrud, at de kommunale redningsberedskaber bliver tilkaldt af forbipasserende, der forveksler en kontrolleret afbrænding med en brand.

§ 7

Bestemmelsen er en omformuleret videreførelse af den tidligere afbrændingsbekendtgørelses § 15. Det bemærkes, at afbrænding af siv og rør, lyng, hede og mosetørv mv. i langt de fleste tilfælde vil kræve en forudgående dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3, samt i nogle tilfælde naturbeskyttelseslovens § 32.

§ 8

Bestemmelsen regulerer afbrænding af bål, herunder bål i bålfade, af rent, tørt træ mv., der ikke er affald.

Stk. 2 er ny og tilføjet som en parallel til forbeholdet for brug af griller under overdækninger mv. Det fremgår endvidere af reglerne om brandvænsforanstaltninger for telte mv., at bål kan afbrændes i samlingstelte, der er specielt konstrueret hertil. Der er endvidere afstandskrav for kogeål, mindre lejrål, kogeapparater og lign. i forhold til teltene.

Det bemærkes, at bålhytter reguleres af byggelovgivningen.

Kapitel 4 regulerer brug af apparater og lign., herunder griller og ildsteder.

Det nye bekendtgørelsesudkast anvender ikke den tidligere ild og lys-bekendtgørelses grundlæggende opdeling af apparater i

- apparater, der fungerer ved forbrænding af fast, flydende eller gasformigt brændstof, og
- apparater, der er elektrisk opvarmede.

Reglerne for de to typer er i vid udstrækning de samme, men sondringen anvendes dog fortsat i enkelte bestemmelser, hvor der er relevant.

§ 9

Bestemmelsen indeholder nogle generelle forsigtighedsbestemmelser for brugen af apparater og lign.

De tidligere gældende bestemmelser om, at apparater skal være fremstillet på en solid og forsvarlig måde, samt at de skal vedligeholdes, er udgået, da disse forhold vurderes at være reguleret andre steder.

Ved den konkrete vurdering af "forsvarlig afstand", jf. stk. 1 og 2, bør der bl.a. lægges vægt på oplagets antændelighed, oplagsstørrelse, tændkilde mv.

Bestemmelsen i stk. 6 gælder både i det fri og i bygninger og finder også anvendelse i f.eks. telte og primitive hytter med aftræk til det fri.

§ 9, stk. 7, er ny, og svarer til den formulering, der visse steder anvendes i gasreglementet.

§ 10

De midlertidige arbejdsopgaver, jf. stk. 3, kan fx være "varmt arbejde", som er en fælles betegnelse for arbejdsprocesser, hvor der arbejdes med eller frembringes flammer, gnister og brandfarlig opvarmning. Som eksempel herpå kan nævnes: Tagdækning, svejsning af f.eks. tagpap, skærebænding, vinkelslibning,

lodning, tørring, opvarmning, optøning af vandrør og ukrudtsafbrænding. Disse opgaver indebærer en direkte antændelsesrisiko som følge af varmeledning, -strømning og -stråling.

Stk. 4 fastslår, at der skal forefindes et brandslukningsmiddel, der er egnet til slukning af brand. Vurderingen af, hvilket slukningsmiddel der skal være til stede på arbejdsstedet, er således afhængig af, hvilke risici der er på arbejdsstedet. Hvis der på arbejdsstedet er risiko for, at brandfarlige væsker påvirkes, bør der eksempelvis være en pulver- eller kulsyresneslukker i nærheden. Er der risiko for, at faste stoffer påvirkes, bør der eksempelvis være en trykvandslukker.

§ 11

Bestemmelsen regulerer alle størrelser af griller. Elektriske griller er ikke omfattet af bestemmelsen, da disse reguleres af bekendtgørelsens bestemmelser om elektrisk opvarmende apparater og lign.

Anvendes en grill med andet fast brændsel end trækul, briketter og lign. som eksempelvis brænde, betragtes grillen som et "bålfad", jf. stk. 2

I stk. 5 anvendes begrebet "mindre" griller. Herved forstås små griller, som har væsentligt mindre brændsel end andre griller. Brændslet i "mindre" griller vurderes at være af en størrelsesorden på op til ca. 10 l svarende til indholdet af en normal grillstarter.

§ 12

Det bemærkes, at faste ildsteder reguleres af bygningsreglementet. Dette gælder også flytbare ildsteder bestemt til indendørs brug, jf. stk. 2.

Stk. 4 fastslår, at der skal udvises særlig forsigtighed ved opvarmning eller smeltning af asfalt, tjære, beg, paraffin og lign. på et ildsted, idet aktiviteten udgør en særlig risiko ved, at produkterne opvarmes og dermed kan få samme brandmæssige egenskaber og risici svarende til en brandfarlig væske, såsom f.eks. risiko for antændelse af dampe.

Kapitel 5 omhandler anden brug af åben ild og lys.

Kapitlet omhandler ikke ild/flammer, der indgår i funktionen af apparater, der er reguleret i kapitel 4

§ 13

Bestemmelsen indeholder nogle generelle forsigtighedsbestemmelser for brugen af åben ild og lys mv. Bestemmelsen gælder både i det fri og indendørs.

Ved vurderingen af om brug af åben ild, lys eller rygning, jf. stk. 1 og 2, sker i "forsvarlig afstand", bør der bl.a. lægges vægt på antændelighed, oplagsstørrelse, tændkilde mv.

Kapitel 6 omhandler situationer, hvor der kan være risiko for selvantændelse.

§ 16

Klude med rester af olie, farve, lak m.v. vil kunne selvantænde og give anledning til brand, såfremt de ikke opbevares forsvarligt. Det samme vil være gældende for slibestøv og lign., som er blandet med rester af

fernis, olie, farve, lak m.v. En forsvarlig opbevaring kan f.eks. være i en lukket beholder af uantændeligt materiale, og en forsvarlig bortskafning kan fx ske ved afbrænding.

Kapitel 7 indeholder bestemmelser om straf og ikrafttræden mv.

§ 17

Bestemmelsen er en sammenskrivning af straffebestemmelserne i afbrændingsbekendtgørelsens § 18 og ild og lys-bekendtgørelsens § 24. Den skærpede straf, fængsel indtil 4 måneder, og under skærpende omstændigheder fængsel indtil 2 år, er udgået. Der kan således efter bekendtgørelsen kun fastsættes straf af bøde.

§ 18

Bestemmelsen angiver ikrafttrædelsestidspunkt, og samtidig ophæves de to bekendtgørelser, der er skrevet sammen.